

Sygn. akt: I C 314/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSR del. Żaneta Bloma – Wojciechowska
Protokolant:	Sandra Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa J. K. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w R.

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki kosztami zastępstwa procesowego.

SSR del. Żaneta Bloma-Wojciechowska

Sygn. akt I C 314/15

UZASADNIENIE

Powódka J. K. (2) pozwem złożonym w Sądzie Okręgowym w Gliwicach w dniu 17 grudnia 2015 roku wniosła o zwolnienie na podstawie art. 841 § 1 k.p.c. zajętego prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...) spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. Nadto wniosła o zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Uzasadniając swoje roszczenie powódka podała, iż komornik prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi T. K., w ramach którego doszło do zajęcia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...) stanowiącego wspólność ustawową powódki i jej męża T. K.. Egzekucja ta prowadzona na jest na mocy tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym X GNc 291/15 przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w dniu 16 lipca 2015 roku a uzyskanego przez wierzyciela w drodze wskazania nieprawidłowego adresu pozwanego. Podkreśliła, że organ egzekucyjny skierował egzekucję do prawa majątkowego wchodzącego w skład majątkowej wspólności małżeńskiej nie dysponując tytułem wykonawczym przeciwko powódce jako małżonce dłużnika. Argumentowała, że nie została powiadomiona o skierowaniu egzekucji do przysługującego jej prawa.

Pozwana (...) Spółka akcyjna w R. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Nadto wniosła o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu prawomocnego zakończenia się postępowania toczącego się przez Sąd Okręgowy w sprawie X GC 26/16. Pozwana podniosła, iż nakazem zapłaty z dnia 16 lipca 2015 roku w sprawie X GNc 291/15 Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził od T. K. na rzecz (...) spółki akcyjnej w G. kwotę 112.365,67 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Po uprawomocnieniu się nakazu na nakaz zapłaty została nadana klauzula wykonalności. Wobec stwierdzonej przez Sąd prawomocności i wykonalności nakazu zapłaty mogło zostać wszczęte postępowanie egzekucyjne w toku którego komornik dokonał zajęcia prawa użytkownika wieczystego ale nie zdążył wezwać wierzyciela do przedłożenia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. W następstwie złożonego przez dłużnika T. K. sprzeciwu wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu uwzględnionego przez Sąd nakaz zapłaty utracił moc. Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach uchylił swoje postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. Pozwana argumentowała, że powódka nigdy nie zwróciła się do niej o zwolnienie zajętego prawa spod egzekucji a zdecydowała się skierować pozew na drogę sądową co może świadczyć o jej złej woli. Wyjaśniła również, że podanie w postępowaniu upominawczym innego adresu pozwanego niż ten widniejący w rejestrze przedsiębiorców nastąpiło przez zwykłą pomyłkę pisarską a sam pozwany i powódka, która jest jego żoną mieli świadomość co do istnienia zadłużenia względem pozwanej.

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2016 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił wniosek o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. w sprawie KM 3954/15. Na podstawie akt przedmiotowego postępowania egzekucyjnego ustalono, że postępowanie egzekucyjne zostało zawieszona na mocy postanowienia z dnia 11 stycznia 2016 roku.

W piśmie przygotowawczym z dnia 11 maja 2016 roku powódka podtrzymując stanowisko procesowe wskazała, że uchylenie klauzuli nastąpiło w dniu 15 stycznia 2016 roku podczas gdy umorzenie postępowania egzekucyjnego nastąpiło w dniu 31 marca 2016 roku. Nadto o zasadności powództwa świadczy to, że pozwana przyznała, że wdrożyła postępowanie egzekucyjne do prawa stanowiącego wspólność majątkową małżeńską bez dysponowania tytułem wykonawczym przeciwko powódce. Argumentowała również, że powództwo jest uzasadnione albowiem w chwili obecnej prawo majątkowe w postaci użytkownika wieczystego nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...) jest nadal zajęte i nadal w księdze wieczystej figuruje ostrzeżenie o wszczęciu egzekucji w przedmiotowej sprawie.

Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2016 roku pełnomocnik pozwanej cofnął wniosek o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania w sprawie X GC 26/16.

Sąd ustalił, co następuje:

Na wniosek pozwanej (...) Spółki akcyjnej w R. z dnia 9 listopada 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. wszczął postępowanie egzekucyjne (sygn. akt KM 3954/15) przeciwko T. K. na podstawie tytułu wykonawczego- nakazu Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 16 lipca 2015 roku sygn. akt X GNc 291/15 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. W dniu 1 grudnia 2015 roku wierzyciel złożył wniosek o zajęcie prawa użytkownika wieczystego i prowadzenie egzekucji z nieruchomości.

(dowód: wniosek, tytuł wykonawczy k.1-4, wniosek k.41 akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej Km 3954/15)

W dniu 2 grudnia 2015 roku komornik dokonał zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości w postaci użytkownika wieczystego nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...). Pełnomocnik dłużnika otrzymał to zawiadomienie w dniu 9 grudnia 2015 roku. W dniu 8 grudnia 2015 roku w dziale III księgi wieczystej wpisane zostało ostrzeżenie o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym w sprawie KM 3954/15.

(dowód: odpis z księgi wieczystej k.16-35, 102-108, odpis k. 93, zawiadomienie k.11,wniosek o wpis k. 12-15 akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. Km 3954/15)

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie X GNc 291/15 uchylił postanowienie o nadaniu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd stwierdził, że nakaz zapłaty 16 lipca 2015 roku wydany w sprawie X GNc 291/15 utracił moc a postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności jest nieuzasadnione.

(dowód: postanowienie k. 82, 87 akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. Km 3954/15)

Postanowieniem z dnia 30 marca 2016 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. umorzył postępowanie w sprawie Km 3954/15. Podstawą umorzenia postępowania egzekucyjnego w całości było uchylenie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 16 lipca 2015 roku wydanemu w sprawie X GNc 291/15 na mocy postanowienia z dnia 15 stycznia 2016 roku. W dniu 30 marca 2016 roku organ egzekucyjny złożył wniosek do Sądu –wydziału Ksiąg Wieczystych o wykreślenie ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym.

(dowód: postanowienie akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. Km 3954/15)

Sąd ustalił powyższe okoliczności faktyczne w oparciu o spójne i w pełni przekonujące wskazane wyżej dowody, a w szczególności dokumenty urzędowe, sporządzone przez uprawnione organy w granicach ich kompetencji, które w ocenie Sądu były w pełni wiarygodne. Sąd dopuścił dowód z dokumentów urzędowych, które nie zostały zakwestionowane w trybie art. 252 k.p.c. Dowody te nie wzbudziły żadnej wątpliwości Sądu.

Wniosek o przesłuchanie świadków: G. D., M. K. i T. K. oraz o przesłuchanie stron został cofnięty.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo z art. 841 k.p.c może być wytoczone najwcześniej po wszczęciu egzekucji, lecz nie później niż w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa (chyba że inaczej stanowią przepisy szczególne). Miesięczny termin do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji ma charakter materialnoprawny i dlatego nie podlega przywróceniu. Powództwo to najpóźniej można wytoczyć do chwili zakończenia postępowania egzekucyjnego. Podstawę powództwa z art. 841 może stanowić naruszenie nie tylko praw rzeczowych, lecz także praw wynikających ze stosunków obligacyjnych.

Powództwo zostało wniesione w przepisany terminie (należy przyjąć, że powódka dowiedziała się o zajęciu w dniu 8 grudnia 2015 roku a pozew został wniesiony w dniu 17 grudnia 2015 roku) ale nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w stosunku do dłużnika nieruchomości jest zajęta z chwilą doręczenia mu wezwania. W stosunku do dłużnika, któremu nie doręczono wezwania, jako też w stosunku do osób trzecich, nieruchomości jest zajęta z chwilą dokonania wpisu w księdze wieczystej lub złożenia wniosku komornika do zbioru dokumentów.(art. 925 k.p.c.) W dniu 8 grudnia 2015 roku w dziale III księgi wieczystej wpisane zostało ostrzeżenie o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym w sprawie KM 3954/15. Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.),wpis w księdze wieczystej ma moc wsteczną od chwili złożenia wniosku o dokonanie wpisu a w wypadku wszczęcia postępowania z urzędu od chwili wszczęcia tego postępowania.

Zgodnie z art. 826 k.p.c. umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna. Umorzenie postępowania egzekucyjnego nie może naruszać praw osób trzecich.

Skutkiem zatem umorzenia postępowania egzekucyjnego (zarówno w przypadku umorzenia z mocy samego prawa, jak i na wniosek czy z urzędu) jest uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, czyli przywrócenie stanu prawnego

sprzed wszczęcia egzekucji, a także w zasadzie rozpoczęcie biegu materialnoprawnego terminu przedawnienia (art. 125 k.c.).

Podkreślić należy, że umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych z mocy samego prawa i na gruncie prawa materialnego przywraca stan istniejący przed zajęciem składników majątku dłużnika w ten sposób, iż dłużnik może nimi skutecznie rozporządzać bez ograniczeń. Organ egzekucyjny, umarzając postępowanie, nie uchyla poszczególnych czynności, powinien jednak z urzędu podjąć działania konieczne do usunięcia skutków dokonanych czynności egzekucyjnych w celu przywrócenia dłużnikowi pełnej swobody dysponowania przedmiotami, do których była skierowana egzekucja, np. wykreślenie z księgi wieczystej wpisu ostrzeżenia o wszczęciu egzekucji do nieruchomości. W następstwie wydania w dniu 30 marca 2016 roku przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C. postanowienia o umorzeniu postępowania uchyleniu uległo z mocy prawa zajęcie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położonej w R., dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...). Z akt komorniczych wynika ponadto, że komornik egzekucyjny złożył wniosek do Sądu –wydziału Ksiąg Wieczystych o wykreślenie ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym.

Podstawą prawną wskazanego rozstrzygnięcia jest art. 841 § 1 k.p.c., zgodnie z którym osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Oznacza to, że wobec uchylenia zajęcia prawa użytkowania wieczystego z mocy prawa powództwo podlega oddaleniu jako bezprzedmiotowe.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania mając na względzie charakter roszczenia z jakim powódka wystąpiła oraz jej sytuację materialną (powódka była z uwagi na trudną sytuację materialną zwolniona z kosztów). Jak przyjmuje się w judykaturze, podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. mogą stanowić jedynie obiektywne lub racjonalnie zobiektywizowane okoliczności sprawy, w szczególności jeśli wskazują na usprawiedliwione przekonanie strony o przysługującym jej roszczeniu lub słuszności zarzutów. Do wypadków szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 102 k.p.c. można także zaliczyć sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu sądu. Powództwo o zwolnienie od egzekucji małżonka dłużnika przeciwko któremu nie nadano klauzuli wykonalności uzasadniało przekonanie strony o słuszności jej żądania, a umorzenie postępowania egzekucyjnego i uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych miało miejsce dopiero w dniu 30 marca 2016 roku.

SSR del. Żaneta Bloma-Wojciechowska